

Education International
Internationale de l'Éducation
Internacional de la Educación
Bildungsinternationale

www.ei-ie.org

Προσχέδιο για την πολιτική της ΕΙ στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (Vocational Educational and Training - VET)

Σκοποί και στόχοι της VET

1. Η ΕΙ βεβαιώνει ότι η VET όπως η εκπαίδευση συνολικά είναι ανθρώπινο δικαίωμα. Η πλήρης συμμετοχή των πολιτών στην βιώσιμη κοινωνική, πολιτιστική, πολιτική και οικονομική ζωή των κοινοτήτων τους διευκολύνεται από τη γνώση, την κατανόηση και τις δεξιότητες που αποκτιούνται μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Όλα τα άτομα πρέπει να απολαμβάνουν την ίση πρόσβαση χωρίς διάκριση και χωρίς η δυνατότητα πληρωμής να είναι εμπόδιο για τη συμμετοχή τους.

2. Οι κυβερνήσεις και οι εκπαιδευτικές αρχές, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, πρέπει να εξασφαλίσουν ότι το δικαίωμα στην εκπαίδευση και την κατάρτιση είναι παγκοσμίως προσιτό. Οι εργοδότες έχουν την ευθύνη να εξασφαλίσουν ότι οι υπάλληλοί τους έχουν επαρκείς ευκαιρίες και την υποστήριξη για να ακολουθήσουν την VET.

3. Η ΕΙ βεβαιώνει ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση είναι κρίσιμες για την ανάπτυξη των ατόμων. Όπως δηλώνεται στην Παγκόσμια Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα: «η εκπαίδευση θα κατευθυνθεί στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών».

4. Η VET πρέπει να παρέχει στα άτομα, τις δεξιότητες και την γενική εκπαίδευση που απαιτείται ώστε τα άτομα αυτά να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των σύγχρονων εργασιακών χώρων, αλλά και να τους προετοιμάζει ως ενεργούς πολίτες. Όπως εκφράζεται στη Συνθήκη της UNESCO σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση (1989): — Τα προγράμματα της VET πρέπει να καλύψουν τις τεχνικές απαιτήσεις των επαγγελματικών σχετικών τομέων και να παρέχουν επίσης τη γενική εκπαίδευση που είναι απαραίτητη για την προσωπική και πολιτιστική ανάπτυξη του ατόμου και να συμπεριλάβουν, μεταξύ άλλων, τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές αντιλήψεις (έννοιες) που αφορούν το σχετικό επάγγελμα;

5. Η VET πρέπει να είναι διαθέσιμη στα άτομα σε όλα τα στάδια της ζωής για να υποστηριχθεί η δια βίου μάθηση. Η VET πρέπει να παρέχει στα άτομα την πρόσβαση στο επίπεδο των προσόντων που τα προετοιμάζουν για την είσοδό τους στην ζωή τους ως πολίτες, για την είσοδό τους στην εργασία και θα πρέπει να παρέχει αυτούς

τους δρόμους για να επιδιωχθεί περαιτέρω και ανώτερη εκπαίδευση. Οι άνθρωποι θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση στην VET καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου προκειμένου για να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους και να προοδεύσουν στα επαγγέλματά τους, ή για να ακολουθήσουν εναλλακτικές επαγγελματικές ευκαιρίες.

6. Η VET πρέπει επίσης να παρέχει ενισχυμένες ευκαιρίες σε εκείνους που δεν πέτυχαν στην αρχική ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σε εκείνους που περιθωριοποιούνται ή αδικούνται οικονομικά. Η VET μπορεί να βοηθήσει στην βελτίωση των κοινωνικών μειονεκτημάτων εξασφαλίζοντας ότι όλα τα άτομα έχουν πρόσβαση σε προσόντα επιπέδου, μέσω των προγραμμάτων βασικής εκπαίδευσης (αλφαριθμητισμού), αριθμητισμού και γενικής εκπαίδευσης, στην αναγνώριση της προηγούμενης εκμάθησής τους και επίσης μπορεί να βοηθήσει με την παροχή αυτών των ευκαιριών σε εκείνους που έχουν μειονεκτήματα προκειμένου αυτοί να βοηθηθούν στις καλύτερες και ασφαλέστερες εργασίες αλλά και στην περαιτέρω και ανώτερη εκπαίδευση.

Χρηματοδότηση και διοίκηση της VET

7. Η εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα υπερασπίζεται την ανθρώπινη ανάπτυξη και την βιώσιμη πρόοδο της κοινωνίας. Υπό αυτήν τη μορφή, η ΕΙ βεβαιώνει ότι η εκπαίδευση — συμπεριλαμβανομένης της VET — είναι ένα δημόσιο αγαθό. Τα εκπαιδευτικά συστήματα και τα ιδρύματα πρέπει να κυβερνώνται από δημόσιες αρχές δημόσιας ευθύνης (συμφερόντων), από διαφάνεια, ποιότητα, προσβασιμότητα και ισότητα ευκαιριών.

8. Σαν δημόσιο αγαθό, Η VET είναι μια συλλογική ευθύνη. Οι κυβερνήσεις έχουν τον αρχικό ρόλο στη χρηματοδότηση και στη ρύθμιση ενός περιεκτικού και υψηλής ποιότητας επαγγελματικού εκπαιδευτικού συστήματος που είναι ευρέως προσιτό.

9. Σε περιόδους οικονομικών δυσκολιών, η αυξημένη δημόσια χρηματοδότηση για την VET είναι βασικής σπουδαιότητας. Οι οικονομικές κρίσεις μπορούν να προτρέψουν τους εργοδότες, σε αρμοδιότητες όπου θα μπορούν να υποστηρίξουν την παροχή VET, για να μειώσουν τις συνεισφορές τους. Είναι ευθύνη των κυβερνήσεων να παρέχουν χρηματοδότηση για να εξασφαλιστεί ένα υψηλού επιπέδου σύστημα VET.

10. Η ανεπαρκής δημόσια χρηματοδότηση του VET σε πολλές χώρες έχει οδηγήσει σε σημαντικά αυξανόμενες δαπάνες για τους σπουδαστές και τους εργαζομένους. Η καταβολή οικονομικού αντιτίμου για την παράδοση (διδασκαλία) και άλλες υποχρεωτικές χρεώσεις, όπου αυτά υπάρχουν, θα πρέπει, κατά προτίμηση να καταργηθούν, αλλά σε κάθε περίπτωση να κρατηθούν χαμηλά ώστε να μην αποτελούν παράγοντα ανασχεσης για την πρόσβαση στην παροχή VET. Οι κυβερνήσεις πρωτίστως, αλλά και οι εργοδότες επίσης, θα πρέπει να διαθέτουν επαρκές εισόδημα και κοινωνική υποστήριξη στα άτομα που συμμετέχουν στην VET.

11. Η αποτυχία πολλών κυβερνήσεων να χρηματοδοτήσουν επαρκώς την VET έχει οδηγήσει επίσης στην αύξηση της ιδιωτικής παροχής VET και παροχής VET για το κέρδος. Η ΕΙ καταδικάζει αυτήν την τάση και βεβαιώνει ότι η VET πρέπει να παρασχεθεί πρώτιστα μέσω των δημόσιων ιδρυμάτων. Η ιδιωτική και εμπορική παροχή VET μεθοδεύεται περισσότερο από οικονομικές και εμπορικές προσταγές,

λιγότερο από εκπαιδευτικές, από στόχους για τη διαμόρφωση δεξιοτήτων, δικαιοσύνης ή δημόσιας πολιτικής. Σε πολλές περιπτώσεις, οι πόροι εκτρέπονται από την παροχή VET προς την διοίκηση και το μάρκετινγκ, ενώ δίνεται υψηλότερη σημασία στη μείωση του κόστους παρά στην βελτίωση της ποιότητας. Οι πάροχοι VET με στόχο το κέρδος βλέπουν την VET ως προϊόν και όχι ως κοινωνικό αγαθό, και δεν μπορούν επομένως για αυτόν τον λόγο να παρέχουν το πλήρες εύρος και το βάθος στην VET τα οποία απαιτούνται για να επιτύχουν οι κοινωνικοί, οικονομικοί και προσωπικοί στόχοι ανάπτυξης της VET.

Απασχόληση και επαγγελματικά δικαιώματα των δασκάλων της VET

12. Οι προσοντούχοι εκπαιδευτικοί, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών, είναι θεμελιώδεις για την παροχή ποιοτικής VET. Οι εκπαιδευτικοί της VET θα πρέπει να αμοιβονται κατάλληλα και να αναγνωρίζονται για τις δεξιότητες και τα προσόντα που έχουν αναπτύξει στον εργασιακό χώρο καθώς επίσης και για τις δεξιότητες και τα προσόντα τους ως εκπαιδευτικοί.

13. Οι όροι ανταπόδοσης - ανταμοιβής και απασχόλησης των εκπαιδευτικών της VET πρέπει να είναι τέτοιοι που θα είναι δυνατή η «στρατολόγηση» και διατήρηση ενός ιδιαίτερα καταρτισμένου προσωπικού στους τομείς αρμοδιότητάς τους. Οι μισθοί θα πρέπει να απεικονίζουν την σημαντική συνεισφορά των εκπαιδευτικών της VET στην κοινωνία και να συγκρίνονται ευνοϊκά οι μισθοί τους με αυτούς άλλων επαγγελματιών που απαιτούν παρόμοια ή ισοδύναμα προσόντα.

14. Στους εκπαιδευτικούς της VET πρέπει να αναγνωριστεί ότι έχουν την ίδια κοινωνική θέση με αυτή συναδέλφων τους από άλλους τομείς της εκπαίδευσης. Έχοντας αυτό υπόψη, η Διακήρυξη της UNESCO το 1996 που αφορούσε στο καθεστώς των εκπαιδευτικών θα πρέπει να εφαρμόζεται με τον δέοντα σεβασμό προς την προετοιμασία της καριέρας τους, την ανταποδοτικότητά της, την κοινωνική ασφάλιση και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

15. Οι εκπαιδευτικοί VET πρέπει να απολαμβάνουν της διεθνώς αναγνωρισμένης εργασίας και των επαγγελματικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος να συστήνουν και να προσχωρούν σε συνδικάτα και να διαπραγματεύονται συλλογικά.

16. Οι εκπαιδευτικοί VET πρέπει να απολαμβάνουν της σταθερότητας και της ασφάλειας της διάρκειας στο επάγγελμά τους. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προστατευθούν επαρκώς από την αυθαίρετη δράση που έχει επιπτώσεις στην επαγγελματική στάση ή τη σταδιοδρομία τους. Η περιττή χρήση της καθορισμένης διάρκειας των συμβάσεων απασχόλησης και άλλες αβέβαιες μορφές απασχόλησης πρέπει να αποθαρρυνθούν.

17. Οι εκπαιδευτικοί VET είναι και επαγγελματίες εκπαιδευτικοί και επαγγελματίες εντός ενός προκαθορισμένου αντικειμένου / μέσου / ικανότητας / προσόντος. Πρέπει να παρέχεται στους εκπαιδευτικούς όλη η απαραίτητη υποστήριξη, κατά τη διάρκεια της προ - επαγγελματικής τους κατάρτισης και κατά τη διάρκεια όλης της υπηρεσίας τους, έτσι ώστε να μπορούν να ακολουθήσουν τις επαγγελματικές ευκαιρίες ανάπτυξης, να μπορούν να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις και να βελτιώνουν τις ικανότητες και τη γνώση μέσα στο χώρο των δεξιοτήτων καθώς και τις παιδαγωγικές και διδακτικές ικανότητές τους.

18. Οι εκπαιδευτικοί VET πρέπει να έχουν την ευκαιρία να εμπλέκονται ενεργά με έρευνα στον τομέα τους. Οι εκπαιδευτικοί VET πρέπει να έχουν πρόσβαση στις κατάλληλες υποδομές και πόρους, και να τους δίνεται ένα λογικό φορτίο διδασκαλίας προκειμένου να ασχοληθούν με αυτές τις δραστηριότητες.

19. Οι εκπαιδευτικοί VET πρέπει να απολαμβάνουν της επαγγελματικής ελευθερίας, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης του αρχικού ρόλου της επιλογής των εκπαιδευτικών υλικών, των παιδαγωγικών τεχνικών και των μεθόδων αξιολόγησης. Οι εκπαιδευτικοί και οι οργανώσεις τους πρέπει να εμπλέκονται αποτελεσματικά στην ανάπτυξη και την αξιολόγηση των νέων προγραμμάτων, των μαθημάτων, και των εκπαιδευτικών πόρων.

20. Πρέπει να υπάρχουν ισότιμες ευκαιρίες απασχόλησης και σταδιοδρομίας για το προσωπικό της VET και καμία διάκριση λόγω: φυλής, έθνους, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού ή ταυτότητας, αναπηρίας, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, οικονομικής θέσης, ηλικίας ή διάκριση για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

Διακυβέρνηση της VET

21. Αν και οι κυβερνήσεις έχουν την αρχική ευθύνη για τη χρηματοδότηση και τη διοίκηση της VET, όλοι οι σχετικοί ετέροι πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στη σχεδίαση και την παροχή VET. Πρέπει να υπάρξει μια αποτελεσματική και ίση συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών, των ιδρυμάτων και των παρόχων, των εργοδοτικών οργανώσεων, των επαγγελματικών ενώσεων, των συνδικάτων, των εκπαιδευτικών της VET, και των μαθητικών οργανώσεων.

22. Στο θεσμικό επίπεδο, το προσωπικό και οι σπουδαστές της VET θα πρέπει να απολαμβάνουν της αποτελεσματικής και σημαντικής αντιπροσώπευσης στους οργανισμούς λήψης αποφάσεων.

23. Οι πολιτικές και τα προγράμματα που στοχεύουν να αξιολογήσουν και να βελτιώσουν την ποιότητα της VET πρέπει να καθιερωθούν με την αποτελεσματική συμμετοχή των εκπαιδευτικών της VET. Τέτοιες αξιολογήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν την επικέντρωση: στις αναλογίες διδακτικού και προσωπικού κατάρτισης σε σχέση με τους σπουδαστές και τους μαθητές, στην πρόσβαση σε ποιοτικά εκπαιδευτικά υλικά και πόρους, στα προληπτικά μέτρα ασφάλειας για όλα τα περιβάλλοντα εκμάθησης και κατάρτισης και στην επάρκεια των φυσικών υποδομών συμπεριλαμβανομένων των κτηρίων, των βιβλιοθηκών, των τάξεων, των εργαστηρίων, και του εξοπλισμού.

Η διεθνής διάσταση της VET

24. Το μοίρασμα της γνώσης και των δεξιοτήτων, και η κινητικότητα των σπουδαστών και των εκπαιδευτικών κατά μήκος των συνόρων είναι σημαντικές στην ανάπτυξη της VET και πρέπει να ενθαρρυνθούν. Ωστόσο, αυτή η διεθνής ανταλλαγή πρέπει να είναι δίκαιη και θα πρέπει να βασιστεί στις εκπαιδευτικές αξίες και όχι στις προσταγές του εμπορίου.

25. Ο διασυνοριακός ανεφοδιασμός της VET δεν θα πρέπει να ρυθμίζεται από διμερείς, περιφερειακές ή διεθνείς εμπορικές συμφωνίες όπως η Γενική Συμφωνία Εμπορίου για τις Υπηρεσίες (GATS). Αυτές οι εμπορικές συμφωνίες έχουν την επίδραση του «κλειδώματος» και της εντατικοποίησης των πύσσων της ιδιωτικοποίησης και της εμπορευματοποίησης, μειώνοντας παράλληλα τον πολιτικό χώρο που οι εκπαιδευτικές αρχές απαιτούν προκειμένου να ρυθμιστεί η VET προς το δημόσιο συμφέρον.

26. Η VET πρέπει περισσότερο να βοηθήσει τα άτομα να αποκτήσουν τα «φορητά» προσόντα που αναγνωρίζονται εθνικά ή διεθνώς, παρά να περιορίσει τις δεξιότητες που αναπτύσσονται για συγκεκριμένους εργασιακούς χώρους.

Για να επιτευχθεί αυτό, τα συνδικάτα πρέπει να εμπλακούν με τους εργοδότες και τους εκπαιδευτικούς της VET ώστε να αναπτυχθούν αναγνωρισμένα, εθνικά και διεθνώς, επαγγελματικά προσόντα εκπαίδευσης.

27. Οι κυβερνήσεις μέσω διαβουλεύσεων με τα συνδικάτα, τους εργοδότες και τους εκπαιδευτικούς VET, θα πρέπει να αναπτύξουν τις ανοικτές και διαφανείς διαδικασίες για τη δίκαιη και έγκαιρη αναγνώριση των προσόντων των μεταναστών και των προσφύγων.

28. Ο διασυνοριακός ανεφοδιασμός της VET πρέπει να «σέβεται» τα τοπικά προγράμματα σπουδών και τις πολιτιστικές και γλωσσικές ιδιομορφίες.

29. Τα διασυνοριακά ηλεκτρονικά επιμορφωτικά προγράμματα, όταν διεξάγονται σωστά, μπορούν να είναι χρήσιμα συμπληρώματα στις παραδοσιακές πρακτικές της VET και να διατίθενται για μεγαλύτερη πρόσβαση των ατόμων που δεν μπορούν να παρευρίσκονται με φυσική παρουσία στην τάξη. Εντούτοις, από παιδαγωγική άποψη, η εξ αποστάσεως εκμάθηση (e – learning) δεν μπορεί να είναι υποκατάστατο της εντός της τάξης διδασκαλίας ή της απευθείας επικοινωνίας με τον εκπαιδευτικό. Η ηλεκτρονική VET δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την απομείωση της διδακτικής εργασίας των εκπαιδευτικών μέσω του τεμαχισμού και της κατάτμησης των στόχων.

30. Οι πάροχοι αμφιβόλου ποιότητας χρησιμοποιούν την εκπαίδευση του διασυνοριακού εκπαιδευτικού Διαδικτύου και την κατάρτιση για να περικόψουν τις δαπάνες με την υπονόμευση των εργασιακών συνθηκών των εκπαιδευτικών, ιδιαίτερα στην υπεράκτια παροχή. Αυτοί οι πάροχοι παρακάμπτουν συνήθως τις καθιερωμένες διαδικασίες ποιότητας και λογισμικού ελέγχου. Οι κυβερνήσεις, κατόπιν διαβουλεύσεων με τους εκπαιδευτικούς της VET και άλλους εταίρους, πρέπει να συνεργαστούν για να αναπτύξουν τους κατάλληλους ρυθμιστικούς μηχανισμούς για να προστατεύσουν τους σπουδαστές από κατ' επίφαση παρόχους.

31. Ενώ η παγκοσμιοποίηση έχει διευκολύνει τη διεθνή κινητικότητα των σπουδαστών και των εκπαιδευτικών, ωστόσο έχει καταστρεπτική επίδραση σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες. Η «διαρροή» ατόμων με υψηλή κατάρτιση από τις αναπτυσσόμενες στις ανεπτυγμένες χώρες, απειλεί περαιτέρω τα επαγγελματικά εκπαιδευτικά συστήματα των φτωχότερων χωρών. Επιπλέον, οι δημογραφικές εξελίξεις και η εμφάνιση μιας έλλειψης δεξιοτήτων σε πολλές αναπτυγμένες χώρες, απειλούν να επιδεινώσουν τη διαρροή ατόμων με υψηλό δείκτη ευφύας. Η ΕΙ θεωρεί ότι οι αναπτυγμένες χώρες πρέπει να εξετάσουν τρόπους μείωσης του αντίκτυπου από

τη διαρροή ευφυϊών ατόμων, όπως με την προσφορά οικονομικής αποζημίωσης και με την ενίσχυση στην ανάπτυξη της εσωτερικής ικανότητας στις «πληγείσες» χώρες.